

KOD UCZNI

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

PRÓBNY SPRAWDZIAN

Bociany

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1 do 20 są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

6. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”

A	B	C	D
---	---	---	---

7. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

A	B	C	D
---	---	---	---

8. Rozwiązania zadań od 20 do 25 zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Ostatnia strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie są sprawdzane.

Powodzenia!

PAŹDZIERNIK
2005

Czas pracy:
60 minut

Liczba punktów do
zdobycia
40

Autorzy:

Alicja Gurlacz, Krystyna Grzesik,
Urszula Bronowicz, Elżbieta Plichta

TEKST I (dotyczy zadań od 1 do 6)

Bocian jest ptakiem charakterystycznym dla krajobrazu polskiej wsi. Warto wybrać się do Pentowa, aby na własne oczy zobaczyć życie bocianów gniazdujących na terenie Europejskiej Wioski Bocianiej. Miejscowość ta leży na trasie podlaskiego szlaku bocianiego biegnącego od Białowieskiego Parku Narodowego przez Biebrzański Park Narodowy do Narwiańskiego Parku Narodowego.

Tytuł Europejskiej Wioski Bocianiej ma charakter prestiżowy i świadczy o wyjątkowych walorach ekologicznych danego miejsca. Miasteczku Tykocin i znajdującej się nieopodal kolonii Pentowo przyznała go niemiecka organizacja ekologiczna Euronatur. Położone malowniczo nad rozlewiskami Narwi Pentowo wybrano, gdy w jednym z tamtejszych gospodarstw zamieszkało aż 19 par bocianich. Ptaki zbudowały gniazda w różnych miejscach - na dachach, na słupach, na okolicznych drzewach.

1. Bocian jest ptakiem charakterystycznym dla krajobrazu:

- A. niemieckiej wsi
- B. polskiej wsi
- C. europejskiej wsi
- D. gospodarstwa agroturystycznego

2. Warto wybrać się do Pentowa aby:

- A. zwiedzić siedzibę organizacji Euronatur
- B. poznać życie zwierząt w Biebrzańskim Parku Narodowym
- C. wziąć udział w spływie kajakowym Narwią
- D. na własne oczy zobaczyć życie bocianów

3. Tytuł Europejskiej Wsi Bocianiej przyznaje:

- A. Liga Ochrony Przyrody
- B. Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze
- C. ekologiczna organizacja Euronatur
- D. ekologiczna organizacja Greenpeace

4. **Bociany nie budują gniazd na:**

- A. dachach stodół
- B. leśnych polanach
- C. słupach telefonicznych
- D. wysokich drzewach

5. **Wyraz „malowniczo” użyty w 7 zdaniu powyższego tekstu można zastąpić wyrazem:**

- A. niesamowicie
- B. urokliwie
- C. tajemniczo
- D. niedostępnie

6. **Znaczenie słowa „prestizowy” znajdziesz w:**

- A. słowniku wyrazów obcych
- B. słowniku frazeologicznym
- C. słowniku ortograficznym
- D. słowniku polsko-angielskim

7. **Co czwarty bocian jest Polakiem. Jaki procent bocianów mieszka w Polsce?**

- A. 4%
- B. 40%
- C. 25%
- D. 20%

8. **Na podstawie zamieszczonej obok mapki określ w jakim kierunku od Sokółki znajduje się Pentowo:**

- A. południowo – wschodnim
- B. południowo – zachodnim
- C. północno – wschodnim
- D. północno – zachodnim

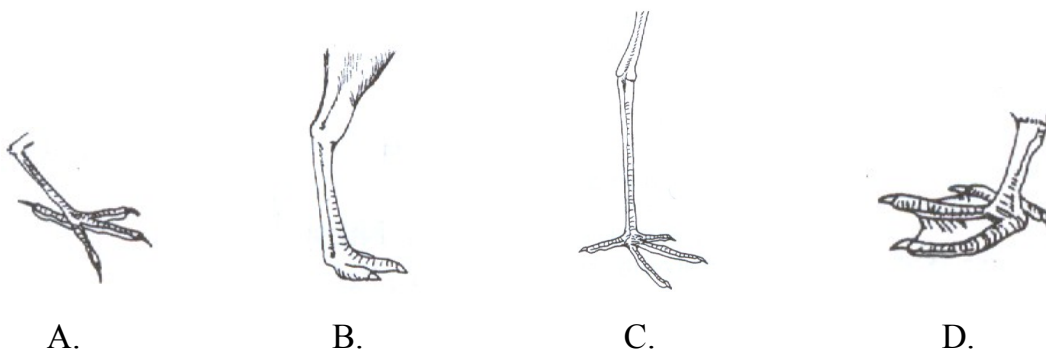
9. Niemiecki turysta odwiedził Pentowo i zakupił pamiątki, za które zapłacił 15 euro.

Korzystając z tabeli oblicz ile to złotych?

- A. 58,65 zł
- B. 23,46 zł
- C. 48,65 zł
- D. 37,65 zł

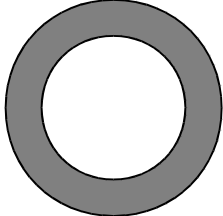
KURSY WALUT		
Nazwa waluty	Symbol waluty	Kurs w zł
dolar amerykański	1 USD	3.27
euro	1 EUR	3.91
frank szwajcarski	1 CHF	2.51
jen japoński	100 JPY	2.87
funt	1 GBP	5.75

10. Uczniowie zaobserwowali, że bociana można najczęściej spotkać na łące, gdy dostojnie kroczy i wyszukuje pożywienie. Pomagają mu w tym charakterystyczne kończyny i dziób. Przyjrzyj się rysunkom kończyn różnych ptaków. Rozpoznaj te, które należą do bociana.

11. Pokarm bociana stanowią różne drobne zwierzęta, głównie gryzonie, owady, małe płazy i gady. Wybierz prawidłowy łańcuch zależności pokarmowych, na końcu którego jest bocian.

- A) pszenica — kret - mysz polna – bocian
- B) liście traw – ślimak – jaszczurka – bocian
- C) mucha – pająk – żaba – bocian
- D) sałata – gąsienica motyla - wróbel – bocian

- 12. Odległość jaką pokonał bocian lecąc do Polski z ciepłych krajów zmierzona na mapie o skali 1: 20 000 000 wynosi 30 cm. Bocian przeleciał:**
- A. 600 km
 - B. 6 000 km
 - C. 60 000 km
 - D. 6 600 km
- 13. Bociany przyleciały do Polski 25 marca. Podróż trwała 60 dni. Kiedy bociany wyleciały z Afryki (zakładamy, że luty ma 28 dni)?**
- A. 7 stycznia
 - B. 7 lutego
 - C. 24 stycznia
 - D. 30 stycznia
- 14. Gniazdo bocianie widziane z góry tworzy dwa koła o wspólnym środku. Średnica mniejszego koła wynosi 120 cm, a większego 150 cm. Jaka jest grubość ściany bocianiego gniazda ?**
- A. 15 cm
 - B. 30 cm
 - C. 7,5 cm
 - D. 60 cm
-
- 15. Bocian złamał skrzydło i zimę musiał spędzić w ogrodzie zoologicznym. Na wybieg udostępniono mu zagrodę w kształcie trójkąta prostokątnego o bokach długości 6 m, 8 m i 10 m. Powierzchnia zagrody wynosi:**
- A. 48 m²
 - B. 24 m²
 - C. 80 m²
 - D. 480 m²

TEKST II (dotyczy zadań od 16 do 18)

„Już bocian przyleciał do rodzinnej sosny
I rozpiął skrzydła białe, wczesny sztandar wiosny;
A za nim krzykliwymi nadciągnawszy pułki,
Gromadziły się ponad wodami jaskółki
I z ziemi zmarzłej brały błoto na swe domki.
W wieczór słyhać w zaroślach szept ciągnącej słońki”

(Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz”)

16. Przytoczony fragment „Pana Tadeusza” ma charakter:

- A. realistyczny
- B. fantastyczny
- C. historyczny
- D. legendarny

17. Wyrażenie „wczesny sztandar wiosny” to:

- A. epitet
- B. przenośnia
- C. porównanie
- D. ożywienie

18. Wyraz dźwiękonaśladowczy znajduje się w wersie:

- A. Już bocian przyleciał do rodzinnej sosny
- B. Gromadziły się ponad wodami jaskółki
- C. I z ziemi zmarzłej brały błoto na swe domki
- D. I stada dzikich gęsi szumią ponad lasem

TEKST III (dotyczy zadań 19, 20)

Józef Chełmoński (1849-1914) zasłynął jako znakomity malarz polskich krajobrazów. W nastrojowych pejzażach z wielką wrażliwością odtwarzał koloryt, piękno natury. Do najsztywniejszych jego dzieł należą: „Żurawie”, „Babie lato”, „Bociany”. Ostatni z wymienionych obrazów to scena podkreślająca związek człowieka z naturą.

19. Józef Chełmoński żył na przełomie wieków:

- A. XVIII i XIX
- B. XIX i XX
- C. XVII i XVIII
- D. XX i XXI

20. Hasło „ Chelmoński Józef ” znajdziesz w encyklopedii między hasłami:

- A. Chełchowski Stanisław - Chełm
- B. Chełmszczyzna- Chełmża
- C. Chełmowa Góra - Chełmsko Śląskie
- D. Chełmno – Chełmowa Góra

21. Sokólski Ośrodek Kultury zorganizował wystawę malarstwa pt.”Ptaki”. Napisz krótkie ogłoszenie informujące o tym wydarzeniu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

22. Najmniejszy z ptaków koliber waży zaledwie 1,5g, a dorosły bocian 24 kg.

Ile razy bocian jest cięższy od kolibra? Zapisz wszystkie obliczenia.

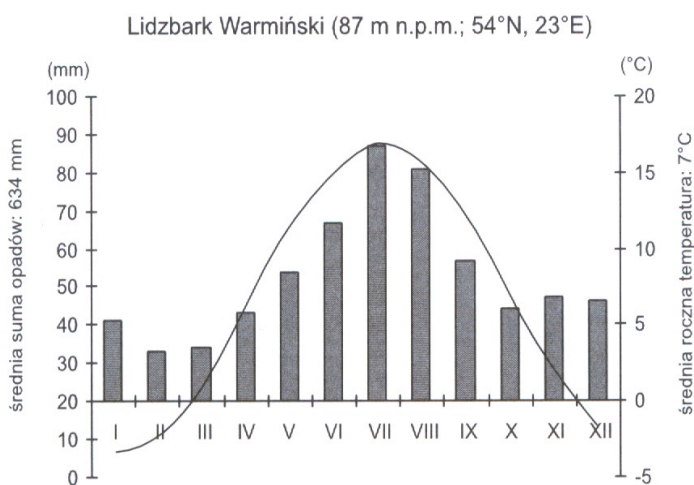
Odp.....

23. W 1994 roku spis wykazał, że w Polsce żyje 40 900 par bocianich. Od tego czasu liczba par bocianich zwiększyła się o 20%. Ile par bocianich żyje w Polsce obecnie? Zapisz wszystkie obliczenia.

Odp.....

24. Uczniowie zastanawiali, dlaczego bociany odlatują do Afryki. Odpowiedź znaleźli analizując poniższy diagram klimatyczny. Na podstawie tego diagramu wymień dwie zmiany klimatu, które decydują o odlotach bocianów.

a)

b)

